

Aleg. 101.

Wniosek.

Zważywszy, że najważniejsza gałąź przemysłu rolniczego, cukrownictwo, które w wielu krajach stało się podstawą olbrzymiego rozwoju gospodarstwa i źródłem bogactwa narodowego w naszym kraju prawie odłogiem leży, gdyż pozostała tylko jedna na małą skalę cukrownia; zważywszy, że dotychczasowe niepowodzenia cukrownictwa, jak to zostało dowiedzionem, były i są wynikiem tylko lokalnych i indywidualnych przyczyn, a nie przyczyn ogólnokrajowych i takich, które nie dałyby się zmienić lub usunąć;

zważywszy, że cukrownictwo jest przemysłem, który bardziej niż każdy inny wpływa na ogólne położenie kraju, działa ożywczo na wielką i małą własność ziemską, podnosi intensywność gospodarstw, zwiększa niezmiernie produkcję rolniczą i zwierzęcą, wywołuje szeregi pomocniczych gałęzi przemysłu, wprowadza w ruch wielkie kapitały, organizuje najzdrowszy zaliczkowy kredyt rolniczy, podnosi stan gospodarstwa i dobrobyt w ogromnym promieniu, daje zatrudnienie mnóstwu rąk w polu i fabryce, zmienia zupełnie warunki bytu całych okolic;

zważywszy, że światowe i państwowe warunki cukrownictwa po ustaniu przesilenia w Austro-Węgrzech zaś z ustawą o podatku od cukru z r. 1888, zapewniającą cukrownictwu znaczne korzyści, tak się polepszyły, że uprawa buraków w Czechach doszła do niebywałych rozmiarów, a na Węgrzech powstało 5 nowych fabryk, a uad założeniem nowych pracuje rząd węgierski, towarzystwa rolnicze i wszystkie powołane czynniki;

z uwagi, że w kraju naszym z rozwojem komunikacji dróg żelaznych i bitych, polepszeniem się stosunków taryfowych, polepszyły się stosunki komunikacyjne, a niebawem wpłyną do kraju znaczne kapitały, które należałoby z korzyścią ogólną na rozbudzenie produkcji krajowej użyć;

z uwagi dalej, że ze zmianami w stosunkach gorzelnictwa krajowego należy koniecznie oglądać się za handlową rośliną, a okopowiną mniej zawodną od ziemniaka, cenniejszą od niego, zdolną zapewnić zdrowy płodozmiar, podnieść hodowlę i wypas bydła oraz produkcję nawozu;

zważywszy wreszcie, że niezawodnie powstanie i rozwój krajowego cukrownictwa mogłoby się stać pierwszorzędnym czynnikiem ekonomicznego odrodzenia kraju, podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby zwołał ankietę rzeczoznawców i stron interesowanych celem zbadania powodów dotyczących niepowodzeń oraz warunków zaprowadzenia i rozwoju cukrownictwa w kraju naszym, ażeby wdrożył rokowania z kapitalistami i fabrykantami krajowymi i obcymi z jednej, a rolnikami z drugiej strony, słowem żeby zainicyował w porozumieniu z Towarzystwami rolniczymi akcyę w celu zaprowadzenia i rozwoju cukrownictwa w kraju naszym.

Sprawozdanie z podjętych czynności i ewentualne wnioski przedłoży Wydział krajowy na najbliższej sesji sejmowej.

Rutowski

wnioskodawca.

Rayski, Dr. Midowicz, Abrahamowicz, Schnell, Czartoryski, Hoszard, Marchwicki, Goldman, Siemiginowski, Polanowski, Sanguszko, Michalski, M. Torosiewicz, Borkowski, B. Horodyski, Czyżewicz, Klemens Dzieduszycki.

